da charitas dñi tui tãto cõpaſſiõiſ ardore feruebas: q̄ illi⁹
ſol⁹ inſignia diſtinctis nigri nerui clauib⁹ ⁊ v̈is foramini-
bus in tuo corpore imp̄mi meruiſti. Quod martyriū: licet
primo patiendi modo aptari poſſit: charitatis tamē ardo
ris ⁊ deſiderij ad exemplū ⁊ imitationem magiſtri ſui Je
ſu chriſti dici poteſt.

Que decorāt ſeu magnificāt martyriū Ca. v.

D Ecorē ⁊ magnificentiā ſuſcipit aliquādo mar-
tyriuȝ ex loco in quo cōſūmatū extitit. Ut glo
rioſius chriſtianis videatur fuiſſe martyriū: qd
rome quis ſuſtinuit: q̄ȝ aliud ſimile qd Alexan
drie: cum longe dignior nobiliorq̄ȝ ciuitas fuerit roma q̄ȝ
Uirgili⁹ allexādria: dicente poeta: Hec tantū alias int̄ caput ex-
tulit vrbes Q̄tū lenta ſolēt inter viburna cupreſſi. Glo-
rioſius ſimiliter alexandrie q̄ȝ qd alia in minori ciuitate
perfectum fuerit: ⁊ ſic per alias minus famoſas ciuitates
diſcurrendo: vt ex loci nobilitate: frequentiaq̄ȝ pſonaruȝ
⁊ fama: glorioſior reſultet illa nominis chriſti cōfeſſio: h̄
eſt: quia in nobiliori famoſiorique loco pacta. Quod p illi-
us oppoſitū faciliter quis cognoſcere poſſet. Ignominio-
ſius namq̄ȝ infidelibus viſum fuit martyriū: qd clariori in
ciuitate perfectū fuit: vt ⁊ hoc tēpore de malefactoꝝ pe-
nis cōtingit quoꝝ ignominia claritate vrbis creſcit. Alio
modo ⁊ decorari magis videt̄ poſſe martyriū: etate: ſen-
ſu: ſcientia ⁊ nobilitate. Ut quid maximū ac chriſtianis
Pāthaleon glorioſum viſum fuerit. Panthaleonē pulcherrimū iuuē
culū Nicomedis tanta ſuperaſſe martyria: pmiſſioneſq̄ȝ
illas magnas Maximiani imperatoris vt lutū ſp̄cuiſſe.
Uitus Et Uitus ſimilit̄: qui cū annoꝝ duodecim puer eēt: ⁊ ad
imperatorē diocletianuȝ vt eius curaret filiū vocaretur:
animo grandi ⁊ diuina gratia fidens ad illū acceſſit: et
curato filio cum illi diceret ceſar: Conſulo dijs ſacrifica
dulciter viue: aut mala morte intereas. Conſtanti fide et
tormēta: ⁊ mortē p dño ſuo Jeſu chriſto poti⁹ ſubire ele
Juſtus. Paſtor. git. Sed qd de Juſto dicem⁹ ⁊ Paſtore fratrib⁹ qui pue

ri cũ litteris imbuerent ꝓiectis in ſchola libris: ſpõte ad
martyrij locũ ꝯcurrẽtes ſe xp̃ianos ꝓfeſſi ſunt: Qui mox
cũ ab imperatore teneri iuberẽtur: et mutuis ad ſeinuicẽ
exhortatiõib⁹ roborarent: vt nec blãditijs nec minis vin=
ci poſſent: extra ciuitatẽ ꝑducti: et a carnificib⁹ iugulati:
martyrij coronas ꝓmeruerũt. Nec hi ſoli: ſed pueroꝝ in=
gens multitudo: ac pene innumerabiles turbe animo im=
ꝑterrito om̃es vicerũt penas. Refert nãqꝫ Lactãtius di= Lactãtius.
uinarũ inſtitutionũ libro tertio. Ut cum videret vulgus
illis tꝑibus dilacerari homĩes varijs tormẽtoꝝ generib⁹:
⁊ inter fatigatos carnifices inuictã tenere patiẽtiã exiſti=
mãt id qꝺ res ẽ: ꝑſeuerãtiã moriẽtiũ vanã nõ eẽ: nec ip̃aꝫ
patiẽtiã ſine deo cruciat⁹ tãtos poſſe ſuperare: latrões et
robuſti corꝑis viri huiuſmodi laceratiões ꝑferre nõ que=
unt: exclamãt ⁊ gemit⁹ edunt. Uincuntur em̃ dolore: qꝛ
deeſt illis inſpirata patiẽtia. Noſtri aũt (vt de viris tace
am) pueri ⁊ muliercule: tortores ſuos tacite vincũt: ⁊ ex=
primere illis gemitũ nec ignis poteſt. Iactãt romani: ⁊ mu= Mutius.
tio gloriant aut regulo: quorũ alter necandũ ſe hoſtibus Regulus.
tradidit ꝙ captiuũ puduit viuere. Alt ab hoſtibus depre
henſus cũ videret mortẽ ſe vitare nõ poſſe: manum foco
iniecit: vt ꝓ facinore ſuo ſatiſfaceret hoſti quẽ voluit oc
cidere: eaqꝫ pena veniam quã nõ meruerat accepit. Ecce
ſeſſus infirmus: ⁊ fragilis etas: dilacerari ſe toto corpore
vriqꝫ ꝑpetitur: nõ neceſſitate: quia licet vitare ſi velint: ſꝫ
volũtate quia cõfidũt deo. Et ſubdit hec eſt vera virt⁹:
quã ph̃i ꝙ gloriabũdi: non re: ſed verbis inanib⁹ iactãt:
diſſerẽtes nihil eſſe tã cõgruẽſ viro ſapiẽti grauitate atqꝫ
cõſtantia: qua nullis terrorib⁹ de ſentẽtia ⁊ ꝓpoſito poſ=
ſint depelli. Uides ergo ꝙ pulcherrime antiquoꝝ marty
rũ tꝑa Lactãti⁹ ip̃e narrauerit: qbus ⁊ etate ⁊ ſeſſu glorio
ſum fuiſſe multotiẽs martyriũ demõſtrauit. Qꝺ nõ min⁹
ex doctiſſimis oratorib⁹ ⁊ philoſophis decorẽ ⁊ gl'iam ali
quãdo ſuſcepit. Quos ſi quis ad plenũ noſcere cupit: le=
gat Hieronymi librũ de viris illuſtrib⁹: vbi ⁊ librorũ vo= Hierony.

lumina: q̄ illi ꝓ fide clariſſima ſcripſerūt cognoſcere po-
Cyprianus. terit. Nobis ſolū ex oratorib⁹ Cyprianū nomīare ſat eſt:
q̄ (vt ſcribit Hierony. eodē libro) rethoricam glorioſiſſime
Lactātius. docuit. Et Lactātius: q̄ magnā ſibi gloriā ex artis orato-
rie ꝓfeſſiōe q̄ſierat: ⁊ admodū mlta cōſcripſit in ſuo ge-
nere mirāda. Erat eñi vt ip̄e ꝓſequit̄ īgenio facili: copio
ſo: ſuaui. Et q̄ ſmonis maxima eſt v̄tus apto: vt diſcerne
re nō queas vtrū nc ornatior in eloquēdo: an facilior in
explicādo: an potētior in ſuadēdo fuerit. Et plures de il
lo maximaſq̄ laudes exequit̄ in eiuſdem volumīs libro
vij. Fuit hic genere Afer: et cartagenēſis epiſcop⁹ mar-
tyrioq̄ coronatus octaua ꝑſecutione: ſub Valeriano et
Galieno impatorib⁹ vt eodē libro refert Hieronym⁹. Iu
Iuſtinus. ſtin⁹ etiā phūs de Neapoli paleſtine martyr nobiliſſimuſ
ſub Marco Antonino vero et Lucio Aurelio comodo:
q̄bus ꝯtra gētes libꝝ fortiſſimū obtulerat. Scripſit hic ꝓ
Euſebius. religiōe noſtra plura ⁊ admirāda opa: q̄ ⁊ Euſebius in
Hierony. hiſtorijs eccleſiaſticis: ⁊ Hieronymus dicto libro ꝯnume
rant. Et cū longo tpe hec depdita iacuiſſent: repperi ego
iam eſt annus velut abiecta hic in ꝯſtātinopoli grecis lit
teris intēdens: huius Iuſtini laudes magnas narrat Eu-
Ariſtides. ſebi⁹ in dictis hiſtorijs. Sed q̄d de Ariſtide athenieſi phi
loſopho eloquētiſſimo dicā: qui ſub p̄ſtino habitu fide ⁊
ſapientia clariſſimus Adriano p̄ncipi libros de religiōe
x̄piana obtulit: ⁊ q̄ xp̄s Ieſus ſolus eſt de⁹: vnō ⁊ marty
rij coronā ꝓmeruit? Quid de alijs plib⁹ q̄bus decoratū
tūc extitiſſe martyriū eoꝝ excellētia nemini dubiū eē po
Chryſanti⁹. teſt? Ut ⁊ Chryſātius iuuenis illuſtriſſimus: nō ſolū ad-
mirabili ſua doctrina martyriū decorauit: ſed nobilitate
magna: gerebat eñi pat̄ rome p̄fecturā in faſcib⁹ qñ ꝑ illū
Tyburti⁹. martyrij coronā ꝓmeruit. Tyburti⁹ etiam ⁊ Valerianus
Valerian⁹. romāi nobiliſſimi ſua ſilr nobilitate martyriū decorarūt
Sed h̄ om̄ia Agnes glorioſiſſima/ Katheria ſilr ⁊ Eugēia
pleſq̄ alie ꝯcurrētib⁹ om̄ib⁹ martyrij glorioſis ꝑtib⁹ totali
Agnes. Ambroſi⁹. ter ꝑfecerūt. Scribit eñi de Agnete Ambroſi⁹: q̄ xiij. etatiſ

ſue anno mortē ꝑdidit ⁊ vitā inuenit: qꝛ ſolū vite dilexit
auctorē. Studiū etiā lr̄is īpēdebat: qm̄ vt ſb̄dit idē Am
broſiꝰ illiꝰ vitā deſcribēdo: Infātia q̄dē cōputabat̃ in an
nis: ſed erat ſenectꝰ mētis in mēſa: dū a ſcolis reuertebat̃
a ꝑfecti vrbis filio adamata fuit. Erat etiā romana nobi-
liſſimis orta parētibꝰ: q̄s (vt ꝓſeq̄tur Ambroſiꝰ) non au-
ſus eſt vrbis ꝑfectus illos ob nobilitatē ad iudiciū trahe
re: ſed ſolū xp̄ianitatis infamia annotauit. Katherina ſi- Catherina.
milit̃ iuuēcula ⁊ virgo ſpecioſiſſima / pl'ibꝰ diſciplinis edo
cta / regis filia: xp̄i blaſphemias nō ſuſtinēs: ſpōte hoſtibꝰ
fidei ſe ingeſſit. Sed q̄d de Eugenia nobiliſſima romana Eugenia.
dicemꝰ: q̄ latinis lr̄is ⁊ grecis eruditiſſima: om̄ia ⁊ Ariſto Ariſtoteles.
tel' argumēta ⁊ Platonis ideas et Socratis monita di- Plato. Socrates.
uino ſuo ingenio nouerat: Exēplo vite Tecle cōmota in
egypto vbi pat̃ ſuus Philippus a comodo imꝑatore ⁊ ſe-
natu: ſue om̄is etatis tp̄e ꝑſes ꝯſtitutꝰ fuerat: ad xp̄i fidē
cū duobꝰ ſuis enuchis Proto ⁊ Hyacincto ꝯuerſa eſt: et Prothus. Hyacinctꝰ.
monaſteriū incogniti intrauerūt: ſꝫ volēte dn̄o: pr̄e in ſuc
ceſſu recognita: ꝯuerſiōis illiꝰ cauſa ⁊ matris ac fratrium
fuit. Et tandē poſt pr̄is mortē rome cū ſuis reuerſa mar-
tyrio gl'ioſam ſuſcepit coronā. Ampliꝰ gl'iaꝫ ſūpſiſſe mar
tyriū ſimilit̃ ⁊ decorē ex magna martyrū ꝯſtātia ⁊ paſſio-
nis acerbitate dicimꝰ. Nā dicebat Andreas: Tāto em̄ re Andreas.
gi meo ero acceptior: q̄to fuero ꝓ eiꝰ nom̄ie in tormētis
ꝯſtātior. Idē ⁊ Agatha dixit ꝑſidi: Nō pōt aīa mea ī pa- Agatha.
radiſū itroire cū palma martyrij: niſi diligēt̃ ꝑfeceris cor
pus meū a tuis carnificibꝰ attractari. Quid Vincētius? Vincētius.
Nōne cū ſibi diceret datianꝰ: Alt'm erit tormītorꝫ genꝰ qđ
tuū ꝑtereat corpꝰ. Reſpōdit: h̄ eſt qđ ſp̄ optaui: nemo mi
hi amabilior: nemo mihi familiarior te eſt: tu ſolus ad vo
ta mea cōcordas. Quid de illo dicā Iuuene quē in vita
Pauli primi heremite deſcribit Hieronymus poſitū in le
cto florido: manibus ligatū ⁊ pedibꝰ: ad quem cum ve-
nerit puella quedam corpore pulcherrima: ⁊ mente impu
dica illumq̃ impudice tractaret et nonhabens ille arma

quib⁹ ſe ab hoſte eruere poſſet linguã ꝓpriã dẽtib⁹ ſuis
incidit: ꝛ in illius diabolice puelle faciẽ expuit. O certe
martyris magna cõſtantia: qui cũ Jeſu xp̃i dulcedine re-
pletus eſſes: nõ ſolũ tormẽta q̃cũq; ꝓ nihilo reputabas:
ſed dulcia mũdi hui⁹ ac delectabilia vt amariſſima ꝛ peſ
ſima: ne xp̃i dulcedinẽ ꝑderes: mirabili ac exq̃ſito mõ re-
ſpuere nouiſti. Clamet ergo vnuſq̃ſq; ad dñm deũ ſuum
Auguſtin⁹. cũ Auguſtino ꝛ dicat: Om̃ia peto mihi amareſcant dñe:
vt tu ſol⁹ dulcis appareas anime mee q̃ es dulcedo inexul'
Stefanus. ꝑ quẽ cũcta amara dulcorant̃. Tua em̃ dulcedo Stepha
no lapides torrẽtes dulcorauit. Tua dulcedo craticulã
Laurenti⁹. Laurẽtio dulcẽ fecit. Pro tua dulcedine ibãt ap̃li gau-
dentes a cõſpectu ꝯſilij: qm̃ digni habiti ſunt ꝓ nomine
Andreas Jeſu ꝯtumeliã pati. Ibat Andreas ad crucẽ ſecur⁹ ꝛ gau
Petrus. dẽs: qm̃ ad tuã dulcedinem ꝓperabat. Hec tua dulcedo
ip̃os ap̃loꝝ ꝑncipes ſic repleuit: vt ꝑ ea crucis patibulũ
Paulus. vnus eligeret. Alter caput ferientĩ ſupponere nõ timeret.
Bartholo. Pro hac emẽda pellẽ ꝓpriã Bartholome⁹ dedit. Pro
Johannes. hac guſtanda veneni poculũ Johẽs intrepid⁹ epotauit.
Agatha. Hãc dulcedinẽ tuã ineffabilẽ et Agatha guſtauerat vir-
go: de qua legim⁹ ꝙ letiſſime ꝛ glorianſ ibat ad carcerẽ:
Dauid. ꝛ quaſi ad epulas inuitatata. Hãc vt reor ꝛ ip̃e guſtaue-
rat q̃ dicebat: Q̃ magna multitudo dulcedinis tue domi
ne: quã abſcõdiſti timentib⁹ te. Et idẽ monebat: Guſtate
ꝛ videte qm̃ ſuauis eſt dñs. Hec ẽ illa beatitudo dñe de⁹
noſter quã expectam⁹ daturũ te nob: pro qua tibi dñe cõ
tinuo militamus: ꝑ qua mortificamur tota die: ꝛ extima-
ti ſumus ſicut oues occiſiõis: vt tibi ꝛ in tua vita viuam⁹.

Quibus virtuoſis diſpoſitiõibus martyrium eſt ſuſcipiendũ. Ca. vi.

Si ad martyriũ a deo tractus migrare intendis
ĩduer magnanimitatẽ: alacritatẽ: liberalitatẽ.
Et brachio tuo charitatis ſcutũ accinge. Iſtis
em̃ armaturis: ꝛ mũdũ ꝛ fortiſſimos hoſtes: ac illoꝝ ictus
duriſſimos ſupare poteris: faciat anim⁹ tu⁹ magnificus te